

Kehityopsykologian keskeisiä käsitteitä

12.4.2024

Kielen riistäminen - "historiallinen" koe

https://www.youtube.com/watch?v=_BrRzozVDUc

Kriittiset taidot

- Mieti elämässäsi, ja etenkin lapsuudessasi, oppimiasi perustaitoja tai tietoja.
- Pohdi mitä taitoa tai tietoa ilman elämäsi olisi tähän asti ollut joko todella haastavaa tai jopa mahdotonta?

Herkkyyskausi

- Ajanjakso tai kehitysvaihe, jolloin jonkin kyvyn oppiminen on hermoston kehityksen kannalta otollista
- Erityisesti lapsuudessa aivot muovautuvat herkästi virikkeiden, ärsykkeiden, kokemusten ja harjoittelun myötä
- Herkkyyskauden ulkopuolella samat virikkeet eivät vaikuta yhtä tehokkaasti

Kypsyminen

- Kypsymisellä tarkoitetaan geenien ohjaaman *aikataulun* mukaan tapahtuvia muutoksia
- Kypsymisen aikataulu rajoittaa oppimisen mahdollisuuksia
- Esimerkiksi vauva ei opi puhumaan ennen kuin aivojen kehitys on saavuttanut riittävän tason

Elämänkaariajattelu

- Kehitys nähdään jatkuva läpi elämän siten, että **kehitystä tapahtuu kaikissa ikävaiheissa**
- Ihmisen kehitys tapahtuu siis systemaattisena janaana tai kehänä
- Länsimaisessa ajattelussa nähdään helposti nousevana ja laskevana kaarena
  - Nuoruutta esimerkiksi ihannoidaan länsimaissa
  - Afrikan ja Aasian maissa taas vanhuutta voidaan arvostaa

Tiedätkö miten vartumme?

<https://areena.yle.fi/1-50765806>

Elämänkaari- jaottelu ja ana- moniste